

30 Μαΐου 2016

Μιχ. Κ. Μακράκης (1923-2016): Μία ιδιαίτερη φυσιογνωμία στα ελληνικά γράμματα (Δημήτρης Μπαλτάς, Δρ. Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Αθηνών)

[/ Πεμπτούσια](#)

Image not found or type unknown

Πριν από λίγες εβδομάδες “έφυγε” από την ζωή, πλήρης ημερών, ο καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και συγγραφέας Μιχ. Κ. Μακράκης. Σ’ αυτήν τήν *in memoriam* αναφορά μου θα αναφερθώ δι’ ολίγων στις σπουδές και στο συγγραφικό έργο του Μιχ. Μακράκη.

Ο Μ. Μακράκης σπούδασε θεολογία στην Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και στο «Ινστιτούτο Ορθόδοξης Θεολογίας του Αγίου Σεργίου» στο Παρίσι, όπου υπέβαλε διατριβή (Question speciale) στις 16 Μαρτίου του 1955 με θέμα: «Tolstoicomme philosophe morale».

Εν συνεχεία μετέβη για σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϋ, όπου υπέβαλε διατριβή με θέμα: «Pure Being in Georges Santayana to the Mystics and to the Indians on Ontological and Epistemological Grounds». Είχε προηγηθεί, στο ίδιο πανεπιστήμιο, το 1962 η thesis for the degree of M.A. in Philosophy με θέμα: «The Life and the Spirit in Georges Santayana and its Application to the Idea of Christ», η οποία δημοσιεύθηκε πολύ αργότερα στο περιοδικό «Θεολογία» (Αθήνα 1980).

Την δεκαετία του 1960 ο Μ. Μακράκης δημοσίευσε το πρώτο βιβλίο του στα ελληνικά: «Σάνγκρι-Λα, ο “Χαμένος Ορίζοντας” του Τζέημς Χίλτον» (Χανιά 1965).

Στην Ελλάδα, μετά την επιστροφή του από την Αμερική, ο Μ. Μακράκης δίδαξε φιλοσοφία στο Διδασκαλείο Μ.Ε. και στην ΑΣΚΕΔ. Σ' αυτό το πλαίσιο ανήκουν τα έργα «Χριστιανική φιλοσοφία» (Αθήνα 1974) και «Διάγραμμα πολιτικής φιλοσοφίας» (Αθήνα 1983).

Την δεκαετία του 1970 ο Μ. Μακράκης θα εκδώσει τον τόμο «Λευκές χώρες» (Αποστολική Διακονία, Αθήνα 1974) στον οποίο, με ένα διαφορετικό ύφος γραφής, παρουσιάζει κείμενα που αφορούν κυρίως το εκκλησιαστικό κήρυγμα.

Η τρίτη κατά σειρά διατριβή που εκπόνησε ο Μιχ. Μακράκης, υπεβλήθη στην Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα: «Η αίσθησις του θανάτου και ο πόθος της λυτρώσεως εις τον Λ.Τολστόη, εν ιδιαιτέρα αναφορά προς το έργον αυτού “Ανάστασις” (Αθήναι 1978).

Εξίσου σημαντική ήταν η διατριβή επί υφηγεσία (επίσης στην Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών) του συγγραφέως που αφορούσε τον Ντοστογιέφσκι: «Η λυτρωτική δύναμη του πόνου στη ζωή και το έργο του Ντοστογιέφσκι» (1984), η οποία αργότερα επανεκδόθηκε με τον γενικό τίτλο «Ντοστογιέφσκι. Πάθος και ελευθερία (Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1994). Στον μεγάλο Ρώσο μυθιστοριογράφο ο Μακράκης αφιέρωσε και άλλα βιβλία: «Ο Ντοστογιέφσκι και η επανάσταση των νέων» (Imago, Αθήνα 1984), «Ο σοσιαλισμός του Ντοστογιέφσκι και η σοβιετική κριτική στα χρόνια του Λένιν» (Εστία, Αθήνα 1984), «Ο σάρετς Ζωσιμάς στο έργο του Ντοστογιέφσκι Αδελφοί Καραμάζοφ» (Αστήρ, Αθήνα 2002) καί «Φρόντ και Ντοστογιέφσκι: Από τον φόβο στην αγάπη» (Αρμός, Αθήνα 2004).

Την δεκαετία του 1980 και μετά την αναφερθείσα υφηγεσία του, θα εκδώσει την

πραγματεία «Εμμένεια και υπέρβαση στη φιλοσοφία του Kierkegaard» (Ίδρυμα Γουλανδρή-Χορν, Αθήνα 1983).

Από το 1985 ο αείμνηστος καθηγητής δίδαξε «Ψυχολογία της Θρησκείας» και «Φιλοσοφία και Λογοτεχνία» στην Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Οι πανεπιστημιακές παραδόσεις του καθηγητή Μακράκη είχαν εκδοθεί σε δύο τόμους με αντίστοιχους τίτλους: «Εισαγωγή στη φιλοσοφία της θρησκείας» (Αθήνα) και «Έννοια και ιστορία της Φιλοσοφίας της θρησκείας» (Αθήνα 1989).

Την δεκαετία του 1990 η συγγραφική παραγωγή του Μακράκη παραμένει εξίσου πλούσια: «Το πρόβλημα της αλήθειας στη φιλοσοφία της θρησκείας» (Αρμός, Αθήνα 1992), «Ψυχολογία της θρησκείας: Εισαγωγή, ιστορία και θεματολογία» (Αρμός, Αθήνα 1993), «Ιστορία της φιλοσοφίας της θρησκείας. Από την αρχαιότητα ως την εποχή μας» (Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1994), «Ψυχαναλυτική ερμηνεία της θρησκείας (Αρμός, Αθήνα 1995).

Τα αναφερθέντα βιβλία, αλλά και δεκάδες άρθρα, βιβλιοκρισίες, συμμετοχές σε συλλογικούς τόμους συναπαρτίζουν την συνολική προσφορά του Μ. Μακράκη στις επιστημονικές περιοχές με τις οποίες ασχολήθηκε.

Ο Μ. Μακράκης υπήρξε μία ιδιαίτερη φυσιογνωμία στα ελληνικά γράμματα και στα πανεπιστημιακά δρώμενα. Υπήρξε ένας ακούραστος μελετητής, αλλά προπάντων μία εξαιρετική, ανθρώπινη, προσωπικότητα, από αυτές τις προσωπικότητες που δεν συναντά κανείς συχνά στον πανεπιστημιακό χώρο και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Αιωνία του η μνήμη!